

Granicznym szlakiem wzdłuż jednej z najtrwalszych granic w Europie. Na wschodniej rubieży Górnej Śląska

Trasa: Gliwice - Mysłowice - Sosnowiec - Będzin - Czeladź - Gliwice

● Sosnowiec-Modrzejów, Trójkat Trzech Cesarzy

Trójkat Trzech Cesarzy był najbardziej charakterystycznym punktem na wschodniej granicy Śląska. Przed I wojną światową stykały się tu granice trzech mocarstw: Niemiec, Austro-Węgier i Rosji. Dział niewiele przypomina o tym, że Trójkat był wielką atrakcją turystyczną, którą tygodniowo odwiedzało czasem kilka tysięcy osób.

● Sosnowiec, dawny dworzec Kolei Iwangołodzko-Dąbrowskiej

Dziśki otwartu w 1885 r. Drogi Żelaznej Iwangołodzko-Dąbrowskiej szybko rozwijający się Sosnowiec uzyskał także bezpośrednie połączenie z ogólnorosyjską siecią kolei szerokotorowych. Z różnych stron imperium carów zwożono tu zboże, trzodę i bydło, które po przeładunku transportowano dalej do Niemiec. W bezpośredniej okolicy Dworca Iwangołodzkiego odbywały się wielkie międzynarodowe targi zwierząt.

● Sosnowitz-Modrzejów, Dreikaisereck

Das Dreikaisereck galt als der am meisten charakteristische Punkt an der Ostgrenze Schlesiens. Vor dem Ersten Weltkrieg trafen hier die Grenzen der drei Großmächte aufeinander: Deutschland, Österreich-Ungarn und Russland. Heute erinnert kaum etwas noch an die Zeiten, als das Dreikaisereck eine mitteleuropäische Sehenswürdigkeit war, die jede Woche von mehreren Tausend Menschen besucht wurde.

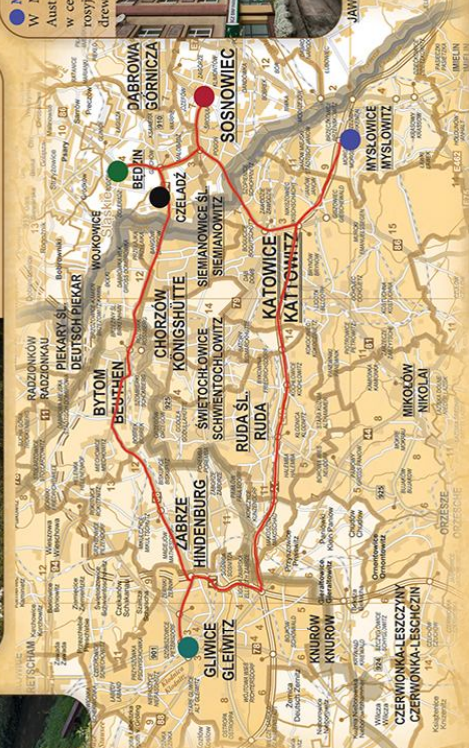

● Sosnowitz, ehemaliger Bahnhof der Iwangołod-Dombrower Bahn

Mit der Inbetriebnahme im Jahr 1885 der Iwangołod-Dombrower Bahn erhielt das sich rasch entwickelnde Sosnowitz einen direkten Anschluss an das russische Breitspurnetz. Aus verschiedenen Regionen des Zaren-Imperiums wurden dortin Getreide, Schweine und Vieh gebracht und nach dem Umladen weiter nach Deutschland transportiert. In der Nähe des Bahnhofs fanden große, internationale Viehmärkte statt.

● Będzin, zamek i miasto Będzynie w średniowieczu jako część systemu umocnień na granicy Królestwa Polskiego ze Śląskiem. W 1345 r. miała w tej okolicy miejsce bitwa między armią czesko-śląską a rycerstwem polskim wspieranym przez Węgry. W późniejszym okresie miasto było niekwestionowaną stolicą życia żydowskiego na pograniczu, co w znaczący mierze związane było z możliwościami, jakie dawał graniczny handel.

● Mysłowice, stacja emigracyjna

Mysłowice były jednym z najważniejszych przejść granicznych na wschodniej rubieży Prus / Niemiec. W okresie wzmożonych ruchów migracyjnych ze Wschodu Europy do Ameryki Północnej i Południowej pod koniec XIX w. w mieście utworzono jedną z centralnych stacji dla wychodźców, w której dokonywano ich rejestracji, przeprowadzano badania lekarskie i przygotowywano karty okretowe. Dawny budynek stacji emigracyjnej do dziś połączony jest z dworcem kolejowym charakterystyczną przewiązką, która umożliwiała bezpośrednie przejście na peron przeznaczony dla emigrantów.

● Sosnowiec, cerkiew

Z myślą o urzędnikach komórek celnych i żołnierzach strazy granicznej w nadgranicznych miejscowościach rosyjskiego Królestwa Polskiego powstawały swąwainie prawosławne. Równocześnie miały być one w zamysle symbolami panowania Rosji na naprzeciw dworca kolejowego w Sosnowcu jest jedną zachowaną z trzech istniejących niegdyś w tej okolicy.

Legenda

Dawna granica

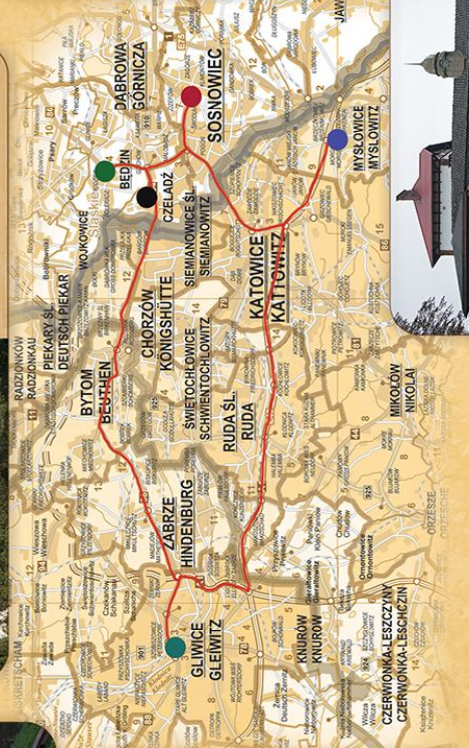
Enläng einer der beständigsten Grenzen Europas. An Oberschlesiens östlichem Rand

Route: Gleiwitz - Myslowitz - Sosnowitz - Będzin - Czeladź - Gleiwitz

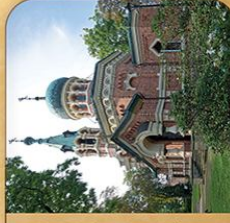
● Będzin, Burg und Stadt

Die Burg in Będzin entstand im Mittelalter als Element der Befestigungslinie an der Grenze des Königreiches Polen zu Schlesien. 1345 fand unweit der Burg eine Schlacht zwischen dem böhmisch-schlesischen Heer und der polnischen Ritterschaft statt, die von ungarischen Verbänden unterstützt wurde. Später war die Stadt die Hochburg des jüdischen Lebens im Grenzgebiet, was nicht zuletzt auf die Perspektiven zurückzuführen war, die der grenzübergreifende Handel angebotener hat.

● Sosnowitz, orthodoxe Kirche

In den Grenzorten des russischen Königreiches Polen wurden orthodoxe Kirchen gebaut, die den Beamten der Zollstellen und Soldaten dienen sollten. Gleichzeitig waren sie auch als Symbole der russischen Vorherrschaft in diesen Gebieten gedacht. Die orthodoxe Kirche am Sosnowitzer Hauptbahnhof ist die einzige erhaltene von drei, die es früher in dieser Gegend gab.

● Czeladź
Część Czeladzi leży na zachodnim brzegu Bystricy, jest to efekt długotrwałego sporu o nadgraniczne grunty, jakie miasto to toczyło z właścicielami sąsiednich śląskich miejscowości.

● Mysłowice, dawna granica na Przemyslu

W Mysłowicach istniały dwa przejścia graniczne: kolejowe do Austro-Węgier i drogowe do Rosji. To drugie zlokalizowane było w centrum miasta nad rzeką Przemśa. Do położonego w zaborze rosyjskim Modrzejowa prowadził nieistniejący już 200-metrowy, drewniany most.

● Czeladź

Ein Teil der Stadt Czeladź liegt auf dem westlichen Ufer der Bystrica. Dies ist das Ergebnis eines langen Streits, den Czeladź um die an der Grenze gelegenen Ackerböden mit den Besitzern der benachbarten schlesischen Ortschaften führte.

● Mysłowitz, ehemalige Grenze am Fluss Przemśa

In der Stadt gab es einen Bahn-Grenzübergang nach Österreich-Ungarn und einen Straßen-Grenzübergang nach Russland. Der letztere befand sich in der Innenstadt am Fluss Przemśa. Nach dem in Russisch-Polen gelegenen Ort Modrzejów führte eine bis heute nicht erhaltene, 200 m lange Holzbrücke.

Legende
ehemalige Grenze

Opracowanie trasy / Bearbeitung der Route: Dawid Smolaz

Wydawca / Herausgeber

www.haus.pl

Dom Wschodniej Polonii Niemieckiej

ul. Belpolncka 35A, 44-100 Gliwice, tel. 22/461 20 70

ul. I. Maja 13/2, 46-668 Opole, tel. 77/402 51 05

haus@haus.pl, www.haus.pl

Finansowanie / Finanzierung

Gmina Wschodni / Gemeinde Woschänk